

KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTJA JA SUURETTEVÕTJA TAOTLUSE HINDAMISE KRITERIUMID

1. Majanduslikud hindamiskriteeriumid			
	Hindamiskriteerium	Kriteeriumi kirjeldus / alakriteeriumid	Hindepunktid
1.1.	Kõrgema lisandväärtusega toodete tootmiseks tehtud investeering	1.1.1. Toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal tootnud töödeldud toodet ¹ , mis on pakendatud müügipakendisse ² ja mida on realiseeritud jaekaubanduses ³	3
		1.1.2. Toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal tootnud töödeldud toodet, mida on tema kaubamärgi ⁴ all realiseeritud jaekaubanduses ⁵	1
		1.1.3. Toetuse taotlejal on taotluse esitamise hetkel olemas ISO 22000, ISO 9001, ISO 14001, FSSC 22000, HALAL, SQF, BRC või IFS standardi järgimist tõendav sertifikaat	2

¹ Toote töötlemiseks loetakse algset toodet oluliselt muutvat tegevust, sealhulgas kuumutamist, keetmist, suitsutamist, soolamist, laagerdamist, kuivatamist, marineerimist, ekstraheerimist, ekstrudeerimist või nende protsesside kombinatsiooni. Töötlemata toode on töötlemata toit, sealhulgas jaotatud, irutatud, raiutud, viilutatud, konditustatud, hakitud, nülitud, peenestatud, lõigatud, puhastatud, trimmitud, kooritud, jahvatatud, jahutatud, külmutatud, sügavkülmutatud või sulatatud toit.

² Müügipakendi mõiste on sätestatud pakendiseaduse § 3 lõike 1 punktis 1, mille kohaselt on müügipakend ehk esmane pakend lõppkasutajale või tarbijale müügikohas üleandmiseks määratud müügiühiku osa. Müügipakendiks loetakse ka pakendiseaduse § 2 lõike 2 punktis 2 nimetatud pakend.

³ Jaekaubandus on toiduseaduse § 6 lõike 3 tähenduses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 01.02.2002, lk 1–24), artikli 3 lõikes 7 sätestatud tegevus. Jaekaubanduse osaks loetakse ka e-kaubandus ehk kaugmüük. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased lepingud, müügiarved või muud dokumendid.

⁴ Toetuse taotlejal on registreeritud kaubamärk või on toetuse taotleja esitanud kaubamärgi registreerimise avalduse. Registreeritud kaubamärk on kaubamärgiseaduse § 5 lõike 1 punkti 2 kohaselt kaubamärk, mille kohta on tehtud registreering registris. Kaubamärgi registreerimise avaldus peab olema esitatud kaubamärgiseaduse 4. peatükis sätestatud tingimustel ja korras.

⁵ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased lepingud, müügiarved või muud dokumendid.

1.2.	Lisandväärtuse suurenemisse panustav investeering	Toetuse taotleja elluviidud toetatava tegevuse tulemusena puhas lisandväärtus töötaja kohta võrrelduna toetuse taotleja tegevusvaldkonna keskmise lisandväärtuse näitajaga on suurem ⁶ : – kuni 10,00% – üle 10,00% kuni 20,00% – üle 20,00%	1 2 3
1.3.	Suurema omafinantseeringuga investeering	Toetatava tegevuse toetuse määr on ⁷ : – 15,00% kuni 30,00% – üle 30,00% kuni 50,00%	2 1
1.4.	Toetuse taotleja panus toidujulgeoleku tagamisse	1.4.1 Toetuse taotleja on toiduseaduse alusel määratud toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutaja ⁸ 1.4.2 Toetuse taotleja selle toiduainetööstuse põhitooraine aastane kogus, kus toetatav tegevus ellu viiakse, moodustab	2

⁶ Puhas lisandväärtus = (müügitulu – kulud kokku) + tööjõukulu. Puhta lisandväärtuse võrdluses vaadatakse toetuse taotleja kavandatud puhast lisandväärtust (tuhandetes eurodes töötaja kohta) ning võrreldakse seda toetuse taotleja tegevusala keskmise puhta lisandväärtusega. Tegevusvaldkonna keskmise puhta lisandväärtuse suuruse arvutab PRIA, võttes aluseks Statistikaameti andmebaasis taotluse menetlemise ajal olemasolevad lühiajastatistika andmed (statistikatöö EM0411). Puhta lisandväärtuse arvutamisel vaadatakse sektori (vastavalt sellele, milline on toetuse taotleja tegevusala statistikatöös EM0411) puhast lisandväärtust (tuhandetes eurodes) ja keskmist tööga hõivatud isikute arvu. Näiteks kui tegevusalal „Liha töötlemine ja säilitamine ning lihatoodete tootmine“ oli ühe kvartali puhas lisandväärtus 13 000 (tuhandetes eurodes) ja keskmine tööga hõivatud isikute arv 3000, siis arvutatakse puhas lisandväärtus ühe töötaja kohta järgmiselt: $13\,000 / 3000 = 4330$ eurot inimese kohta. Saadud tulemus ümardatakse sajandikeni. Lisaks tuleb tehtavat arvutust ja saadud tulemust põhjendada.

⁷ Toetatava tegevuse toetuse määr ümardatakse täisarvuni. Kui toetuse taotleja taotleb toetust kahe või enama toetatava tegevuse kohta, millel on erinev toetuse määr, siis on toetuse määraks nende tegevuste toetuse määrade kaalutud keskmine, mis ümardatakse täisarvuni. Näiteks kui toetust taotletakse kahe seadme soetamiseks, millest ühe maksumus on 10 000 eurot ja toetuse maksimaalne määr on 25% ning teise maksumus on 40 000 eurot ja toetuse maksimaalne määr on 50%, siis arvutatakse toetatava tegevuse toetuse määr hindepunktide andmisel järgmiselt: $(25 \times 10\,000 + 50 \times 40\,000) / (10\,000 + 40\,000) = 45$ ehk toetatava tegevuse toetuse määr on 45%.

⁸ Toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutaja on toiduseaduse § 46⁴ lõike 3 kohaselt toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutajaks määratud ettevõtja.

		taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kolme aasta keskmisest Eestis toodetud vastava tooraine kogutoodangust ⁹ : – kuni 10,00% – üle 10,00% kuni 20,00% – üle 20,00%	1 2 3
1.5.	Toetatava tegevuse suurem mõju regionaalselt tasakaalustatud arengule	Toetuse taotleja viib toetatava tegevuse ellu ¹⁰ : – Tallinnas või Tallinnaga piirnevas Jõelähtme, Harku, Kiili, Rae, Saku, Saue või Viimsi vallas – Tallinnaga mittepiirnevas vallas – saarel, Kagu-Eestis või Ida-Virumaal ¹¹	1 2 3
1.6.	Uue töötlemisettevõtte rajamiseks tehtud investeering	Toetuse taotleja viib ellu toetatava tegevuse, mille tulemusena rajab uue ettevõtte, kus töödeldakse toitu	3
Majanduslike hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku			22

⁹ Toetuse taotleja selle toiduainetööstuse põhitooraine aastase kogusena, kus toetatav tegevus ellu viiakse, arvestatakse taotluse esitamisele vahetult eelnenud kalendriaastal toetuse taotleja toiduainetööstuses toodete tootmiseks kasutatud põhitooraine kogust, mida tõendavad asjakohased ostulepingud ja -arved või muud dokumendid. Andmed taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kolme aasta keskmise Eestis toodetud vastava tooraine kogutoodangu arvutamiseks saadakse Statistikaameti andmebaasis taotluse menetlemise ajal olemasolevast aastastatistikast (statistikatööd PM100 ja PM0281). Liha puhul arvestatakse koguseid tapakaalus. Kui toetuse taotleja töötlemisettevõttes kasutatakse toodete tootmiseks põhitoorainena töödeldud toodet, mille kohta Eesti kogutoodangu andmeid Statistikaameti statistikatoodes PM100 või PM0281 ei esitata, kuid mille kogus on nimetatud statistikatoodes sisalduva toote koguseks teisendatav (näiteks jahukogus teraviljakoguseks, rapsiõlikogus rapsikoguseks), antakse hindepunkte teisendatud põhitooraine koguse alusel. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse sellisel juhul täiendava selgitusega teisendamise arvutuskäigu kohta.

¹⁰ Kui toetuse taotleja viib toetatavad tegevused ellu eri asukohtades, siis antakse hindepunktid üksnes sellele alakriteeriumile vastavuse eest, mille eest on ette nähtud rohkem hindepunkte.

¹¹ Kui toetuse taotleja viib toetatava tegevuse ellu saarel, siis antakse talle kolm hindepunkti olenemata sellest, millisesse kohaliku omavalitsuse üksusesse saar kuulub kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse tähenduses. Kagu-Eestis toetatava tegevuse elluviimise korral antakse toetuse taotlejale kolm hindepunkti, kui toetatav tegevus viiakse ellu Põlvamaal, Valgamaal või Võrumaal.

2. Keskkonnaeesmärkide saavutamise panustamise hindamiskriteeriumid			
	Hindamiskriteerium	Kriteeriumi kirjeldus / alakriteeriumid	Hindepunktid
2.1.	Toetuse taotleja panus keskkonna- ja kliimaeesmärkidest teadlikkuse parandamisse	2.1.1. Toetuse taotlejal on taotluse esitamise hetkel olemas selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse ¹² : – keskkonnamõju hindamise või rohevõimekuse kaardistamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud audit või muu dokument ¹³	2

¹² Kui toetuse taotleja vastab mõlemale alakriteeriumile, siis hindepunkte ei liideta, vaid hindepunktid antakse üksnes sellele alakriteeriumile vastavuse eest, mille eest on ette nähtud rohkem hindepunkte.

¹³ Auditiks või muuks dokumendiks loetakse eelkõige ettevõtjavälise eksperdi poolt selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, koostatud või toetuse taotlejale väljastatud:

- roheauditit, mis on ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 14. novembri 2022. a määruse nr 91 „Taastekava tootmisettevõtja ärimudeli muutmise toetuse tingimused ja taotlemise kord“ § 4 punkti 5 kohaselt protsess, mille raames kaardistatakse ettevõtja rohevõimekus, ärimudeli ringsus ja koostatakse teekaart ning mis võib sisaldada organisatsiooni ja toote keskkonnamõju hinnangute ja deklaratsioonide koostamist ja avaldamist, samuti teekaardi arendustegevuste elluviimise „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele vastavuse analüüsi;
- energiaauditit, mis on energiamajanduse korralduse seaduse § 2 punkti 4 kohaselt süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;
- ressursiauditit, mis on kliimaministri 21. märtsi 2024. a määruse nr 24 „Ettevõtete ressursitõhususe investeeringute toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027“ § 2 punkti 10 kohaselt ettevõtte ressursikasutuse analüüs, mille eesmärk on anda hinnang säästuvõimalustele ettevõttes rakendusüksuse poolt eelnevalt rakendusasutusega kooskõlastatud juhendi „Nõuded ressursiauditile“ kohaselt;
- standardi ISO 14001, ISO 50001 või standardisarja ISO 14064 järgimist tõendavat sertifikaati;
- EPD (*Environmental Product Declaration*) sertifikaati;
- LCA (*Life Cycle Assessment*) analüüsi.

Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, milleks on audit, analüüs või sertifikaat. Ühte ja sama auditit, analüüsi või sertifikaati saab esitada vaid ühe hindamiskriteeriumi ja seejuures vaid ühe alakriteeriumi täitmise tõendamiseks. Audit ei tohi olla koostatud, analüüs tehtud või sertifikaat väljastatud varem kui viis aastat enne taotluse esitamist.

		– toetuse taotleja enda tehtud toiduainetööstuse süsiniku jalajälje hindamine ¹⁴	1
		2.1.2. Toetuse taotleja viib ellu toetatava tegevuse, mille tulemusena väheneb selle toiduainetööstuse süsiniku jalajalg, kus toetatav tegevus ellu viiakse ¹⁵	2
		2.1.3 Toetuse taotleja teeb kõik investeeringud, mis on ette nähtud selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, keskkonnamõju hindamise või rohevõimekuse kaardistamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis või muus dokumendis ¹⁶	1
2.2.	Keskkonnasõbralike toodete tootmisesse panustav investering	2.2.1. Toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal tootnud või töödeldud mahepõllumajanduslikku toodet või riikliku või Euroopa Liidu kvaliteedikava raames toodetud toodet	1

¹⁴ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes on teinud või on lasknud teha selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevuse ellu viiakse, süsiniku jalajälje hindamise, kasutades selleks süsiniku jalajälje hindamise tööriista, mis järgib rahvusvahelist kasvuhoonegaaside protokoll *Greenhouse Gas Protocol* standardit ja on kooskõlas Kliimaministeeriumi välja töötatud mudeliga, mis on kättesaadav Kliimaministeeriumi veebilehelt <https://kliimaministeerium.ee/organisatsioonide-khg-jalajalg#mudel>. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, mis sisaldab ülevaadet hindamise eeldustest ja ulatusest, sealhulgas hinnatud mõjualade ja heiteallikate valiku põhjendust, ning jalajälje arvutamiskäiku ja -tulemust. Kui Kliimaministeeriumi välja töötatud mudeli kohast kasvuhoonegaaside (KHG) heite hindamise mõjuala 3 (M3) ei ole võimalik hinnata, esitatakse selle hinnangust väljajätmise kohta põhjendus. Süsiniku jalajälje hindamine ei tohi olla tehtud varem kui viis aastat enne taotluse esitamist.

¹⁵ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtub selle toiduainetööstuse süsiniku jalajälje hindamine, kus toetatav tegevus ellu viiakse, milleks on kasutatud Kliimaministeeriumi välja töötatud mudelit, mis on kättesaadav Kliimaministeeriumi veebilehelt <https://kliimaministeerium.ee/organisatsioonide-khg-jalajalg#mudel>. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendav asjakohane dokument peab sisaldama ülevaadet ettevõtte süsiniku jalajälje hindamise eeldustest ja ulatusest, sealhulgas hinnatud mõjualade ja heiteallikate valiku põhjendust, ning jalajälje arvutamiskäiku ja -tulemust nii toetatava tegevuse elluviimisele eelneva olukorra kui ka toetatava tegevuse elluviimise järgse prognoositava olukorra kohta, ning ettevõtte süsiniku jalajälje vähenemise selgitust. Kui Kliimaministeeriumi välja töötatud mudeli kohast kasvuhoonegaaside (KHG) heite hindamise mõjuala 3 (M3) ei ole võimalik hinnata, esitatakse selle hinnangust väljajätmise kohta põhjendus. Hindamine ei tohi olla tehtud varem kui viis aastat enne taotluse esitamist.

¹⁶ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes taotleb toetust kõikide nende tegevuste elluviimiseks, mis toodi välja selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, keskkonnamõju hindamise või rohevõimekuse kaardistamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis või muus dokumendis. Auditiks või muuks dokumendiks loetakse alakriteeriumis 2.1.1 nimetatud keskkonnamõju hindamise või rohevõimekuse kaardistamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditit, raportit, analüüsi või muud dokumenti. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase auditi, raporti, analüüsi või muu dokumendi esitamisega koos sinna juurde kuuluvate selgitustega, milliseid puuduseid või kitsaskohti toetatavate tegevuste elluviimisega lahendatakse.

	2.2.2. Toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal tootnud töödeldud toodet, mille põhitooraine pärineb lähipiirkonnast ¹⁷ :	
	– vähemalt 90,00% ulatuses	2
	– vähemalt 50,00% ulatuses	1
Keskkonnanäesmärkide saavutamise panustamise hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku		8

3. Sisendite varustuskindluse tagamise panustamise hindamiskriteeriumid			
	Hindamiskriteerium	Kriteeriumi kirjeldus / alakriteeriumid	Hindepunktid
3.1.	Toetuse taotleja panus toiduainetööstuse toimepidevuse tagamisest teadlikkuse parandamisse	3.1.1. Toetuse taotlejal on taotluse esitamise hetkel olemas selle toiduainetööstuse varustuskindluse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse ¹⁸ : – ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnang ¹⁹	2

¹⁷ Lähipiirkonnaks loetakse selle toiduainetööstuse ümbritsevat piirkonda ligikaudu 300 kilomeetri raadiuses, kus toetatav tegevus ellu viiakse. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased lepingud, müügiarved või muud dokumendid.

¹⁸ Kui toetuse taotleja vastab mõlemale alakriteeriumile, siis hindepunkte ei liideta, vaid hindepunktid antakse üksnes sellele kriteeriumile vastavuse eest, mille eest on ette nähtud rohkem hindepunkte.

¹⁹ Toimepidevus on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi koostatud „Toidu varustuskindluse strateegia 2023+“ kohaselt suutlikkus järjepidevalt toimida ja tagada igal ajal valmidus ettevõttele pandud ülesandeid täita. Toimepidevuse hinnanguks loetakse eelkõige ettevõtjavälise eksperdi poolt selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, koostatud või ettevõtjale väljastatud:

– ISO 22301 sertifikaati, mis hõlmab rahvusvahelise talitluspidevuse juhtimissüsteemi standardit, kehtestades protsessid, protseduurid, otsused ja tegevused, et tagada ettevõtte tegevuse jätkumine;

– energiaauditit, mis on energiamajanduse korralduse seaduse § 2 punkti 4 kohaselt süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne.

Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtub, et ettevõtte toimepidevuse, sealhulgas energia varustuskindluse hindamiseks ettevõtjavälise eksperdi koostatud audit on koostatud või sertifikaat väljastatud. Ühte ja sama auditit või sertifikaati saab esitada vaid ühe hindamiskriteeriumi ja seejuures vaid ühe alakriteeriumi täitmise tõendamiseks. Audit ei tohi olla koostatud või sertifikaat väljastatud varem kui viis aastat enne taotluse esitamist.

		– toetuse taotleja enda koostatud toimepidevuse plaan ²⁰	1
		3.1.2. Toetuse taotleja teeb kõik investeeringud, mis on ette nähtud selle toiduainetööstuse varustuskindluse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnangus ²¹	1
3.2.	Taastuenergia²² kasutamiseks tehtud investeering	Toetuse taotleja viib ellu toetatava tegevuse, mille tulemusena hakkab ta kasutama taastuenergiat toimivat energiasüsteemi	3
3.3.	Riskide juhtimisega seotud investeering	3.3.1. Toetuse taotleja teeb investeeringu elektrienergia salvestusseadmesse ²³	1
		3.3.2. Toetuse taotleja teeb investeeringu ajutise vooluallikana kasutatavasse generaatorisse ²⁴	1

²⁰ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes on selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, teinud toimepidevuse plaani, kasutades selleks RITA programmi („Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine“) tegevuse 1 projekti „Varustuskindluse tagamine toidu, esmatarbekaupade, isikukaitsevahendite ja vee tarneahelas Eestis“ lisa 5 „Toimepidevuse hindamise juhised ettevõtetele“ juhiseid, mis on kättesaadavad Eesti Maaülikooli veebilehelt <https://dspace.emu.ee/server/api/core/bitstreams/b1c65970-53a0-4ac4-a9ad-0713b7b02973/content>, või muud toiduainetööstuse toimepidevuse plaani, sealhulgas energia varustuskindluse hindamise tööriista. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtub, et toiduainetööstuse toimepidevuse, sealhulgas energia varustuskindluse hindamine on tehtud. Hindamine ei tohi olla tehtud varem kui viis aastat enne taotluse esitamist.

²¹ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes taotleb toetust kõikide nende tegevuste elluviimiseks, mis toodi välja selle toiduainetööstuse varustuskindluse kitsaskohtade kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnangus. Toimepidevuse hinnanguks loetakse alakriteeriumis 3.1.1 nimetatud toiduainetööstuse varustuskindluse kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud toimepidevuse hinnangut. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase toimepidevuse hinnangu esitamisega koos sinna juurde kuuluva selgitusega, milliseid kitsaskohti toetatavate tegevuste elluviimisega lahendatakse.

²² Taastuenergia all mõeldakse taastuvate energiaallikate kasutamist energia saamiseks. Elektriturseaduse § 57 lõike 1 kohaselt on taastuvad energiaallikad vesi, tuul, päike, laine, töus-mõõn, maasoojus, prügilagaas, heitvee puhastamisel eralduv gaas, biogaas ja biomass. Energiaks loetakse energiamajanduse korralduse seaduse § 2 punkti 3 kohaselt energiatooted, sealhulgas põlevkütus, soojus, taastuenergia, elekter ja muu energiatood. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtuvad taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise seadme summaarne nimivõimsus kilovattides ja kasutatava taastuenergia liik.

²³ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes taotleb toetust nii elektrienergia salvestusseadme kui ka taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise seadme soetamiseks. Elektrienergia salvestusseade peab tagama elektrienergia vähemalt ühetunnise salvestamise, kuid selle salvestusvõimsus ei tohi ületada seotud elektrienergia tootmiseseadme võimsust. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtuvad elektrienergia salvestusseadme kogumahutavus kilovatt-tundides ja elektrienergia tootmiseseadme võimsus kilovattides.

²⁴ Ajutise vooluallikana kasutamiseks mõeldud seade on generaator, mis peab tagama võimaliku elektrikatkestuse korral toiduainetööstuse elektriga varustatuse. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab dokument, millest nähtuvad generaatori võimsus kilovattides ja toiduainetööstuse toimimiseks vajalik elektrienergia kogus kilovattides.

	3.3.3. Toetuse taotleja teeb investeeringu ajutise vooluallikana kasutatava generaatori töötamiseks vajaliku vedelkütuse hoidmiseks või ladustamiseks mõeldud seadme või rajatise soetamiseks ²⁵	1
Sisendite varustuskindluse tagamise panustamise hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku		9

4. Välisturule müümise osakaalu suurendamise hindamiskriteeriumid²⁶			
	Hindamiskriteerium	Kriteeriumi kirjeldus / alakriteeriumid	Hindepunktid
	Toodete välisturule müümise osakaalu suurendamisele suunatud investeering	4.1. Toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal oma toodetud või töödeldud toodet eksportinud ²⁷	2
		4.2. Toetuse taotlejal on olemas terviklik ekspordi sihtturu analüüs ja ekspordiplaan ²⁸	2
		4.3. Toetuse taotlejal on ekspordi edendamise eest vastutav personal (ekspordijuht) ²⁹	1

²⁵ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes taotleb toetust ajutise vooluallikana kasutatava generaatori töötamiseks vajaliku vedelkütuse hoidmiseks või ladustamiseks mõeldud seadme või rajatise soetamiseks. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase dokumendiga, millest nähtuvad ajutise vooluallikana kasutatava generaatori töötamiseks vajaliku kütusemahuti maht ning selle generaatori kütusepaagi maht ja täispaagiga tööaeg.

²⁶ Välisturule müümise osakaalu suurendamise hindamiskriteeriumide alusel ei anta hindepunkte toetuse taotlejale, kes taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud kahel aastal on eksportinud riiki, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu sanktsioone seoses agressiooniga Ukraina vastu või selle toetamisega. Ekspordina käsitatakse nii toetuse taotleja otseeksporti kui ka vahendajate või allhanke kaudu korraldatud ekspordi.

²⁷ Ekspordina käsitatakse toetuse taotleja toodetud või töödeldud kauba väljavedu Eestist Euroopa Liitu või kolmandasse riiki. Ekspordina käsitatakse nii toetuse taotleja otseeksporti kui ka vahendajate või allhanke kaudu korraldatud ekspordi. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased otseeksporti, vahendajate kaudu või allhanke kaudu korraldatud ekspordi toimumise lepingud või müügiarved.

²⁸ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad toetuse taotleja toiduainetööstuse kohta koostatud ekspordi sihtturu analüüs ja ekspordiplaan. Sihtturu analüüs peab muu hulgas sisaldama ülevaadet sihtturu potentsiaalset, turuosalistest ja eksporditava toote konkurentsieelistest võrreldes põhiliste konkurentidega, lõpptarbija ootustest ning sihtriigi tehnoloogilistest, majanduslikest ja kultuurilistest arengusuundumustest. Sihtturu analüüs võib olla ekspordiplaani osa. Ekspordiplaan peab muu hulgas sisaldama toiduainetööstuse ja tegevusvaldkonna hetkeolukorra analüüsi, eksporditava toote kirjeldust, potentsiaalsete sihtturgude analüüsi, ärikeskkonna analüüsi, turundusstrateegiat ja ekspordiplaani elluviimise tegevuskava.

²⁹ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab toetuse taotleja ehk tööandja ja töötaja vahel sõlmitud kehtiv tööleping või selle lisana ametijuhend, millest nähtub ametikoha otsene seotus toiduainetööstuse toodangu välisurgudele müügi planeerimisega ja korraldamisega.

	4.4. Toetuse taotlejal on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud kahel aastal välisriigis müügiedendustegevuse elluviimise kogemus ³⁰	1
	4.5. Toetuse taotleja toodetud toodete ekspordi müügikäive taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud aastal moodustab toetuse taotleja kogu müügikäibest ³¹ : – kuni 20,00% – üle 20,00% kuni 50,00% – üle 50,00%	1 2 3
Välisturule müümise osakaalu suurendamise hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku		9

5. Koostööle suunatud hindamiskriteeriumid			
	Hindamiskriteerium	Kriteeriumi kirjeldus / alakriteeriumid	Hindepunktid
5.1.	Toetuse taotleja koostöö teadus- ja arendusasutusega³²	5.1.1. Toetuse taotleja on taotluse esitamise hetkeks sõlminud teadus- ja arendusasutusega lepingu, millega telliti toote- või tehnoloogiaarendusega seotud teadus- või arendustöö ³³	2

³⁰ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased välisriigis müügiedendustegevuse elluviimist kinnitavad lepingud, arved, tõendid (nt foto, artikkel, osavõtjate nimekiri) või muud dokumendid.

³¹ Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased otseeksporti, vahendajate kaudu või allhanke kaudu korraldatud ekspordi toimumise lepingud, müügiarved või muud dokumendid.

³² Eesti teadus- ja arendusasutus peab vastama teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse § 3 lõikes 3 sätestatule. Teise riigi teadus- ja arendusasutus peab olema Eesti teadus- ja arendusasutusega samaväärse pädevusega.

³³ Teadus- või arendustöö peab käsitlema vähemalt ühte „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021–2035“ toiduressursside väärimise teekaardis välja toodud prioriteetset teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni suunda. Nimetatud arengukava on kättesaadav Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehelt [https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Lisa%204.%20Kohalike%20ressursside%20v%C3%A4%C3%A4rindamine%20\(toit\).pdf](https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Lisa%204.%20Kohalike%20ressursside%20v%C3%A4%C3%A4rindamine%20(toit).pdf).

Hindamiskriteeriumi täitmist tõendab asjakohane kirjalik leping. Teadus- või arendustöö ei tohi olla lõpetatud enne taotluse esitamisele vahetult eelnenud aastat.

		5.1.2. Toetuse taotleja ning teadus- ja arendusasutuse vahel sõlmitud lepingu alusel tehtud teadus- või arendustöö tulemusena töötati välja toode, mida toetuse taotleja on taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal tootnud ja oma kaubamärgi all jaekaubanduses realiseerinud ³⁴	2
5.2.	Toetuse taotleja panus oma positsiooni tugevdamisse tarneahelas	5.2.1. Toetuse taotleja kuulub taotluse esitamise hetkel tunnustatud tootjaorganisatsiooni, põllumajandusühistusse või kvaliteedikava rakendavasse tootjarühma ³⁵	1
		5.2.2. Toetuse taotleja kuulub taotluse esitamise hetkel klastrisse või organisatsiooni, kes tegutseb mittetulundusühinguna ja kelle põhikirjaline eesmärk on põllumajandustoodete või toidutootmise valdkonna edendamine ³⁶	1
Koostööle suunatud hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku			6

³⁴ Hindepunktid antakse toetuse taotlejale, kelle teadus- ja arendusasutusega tehtud koostöö tulemusena töötati välja vähemalt üks uus toode, mida taotluse esitamise aastal või sellele vahetult eelnenud aastal toodeti ja tema kaubamärgi all jaekaubanduses realiseeriti, olenemata sellest, millal see toode koostöös välja töötati. Teadus- või arendustöö selle uue toote väljatöötamiseks peab käsitlema vähemalt ühte „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021–2035“ toiduressursside väärdamise teekaardis välja toodud prioriteetset teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni suunda. Nimetatud arengukava on kättesaadav Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehelt [https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Lisa%204.%20Kohalike%20ressursside%20v%C3%A4%C3%A4rindamine%20\(toit\).pdf](https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2023-02/Lisa%204.%20Kohalike%20ressursside%20v%C3%A4%C3%A4rindamine%20(toit).pdf).

Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased kirjalikud lepingud, müügiarved või muud dokumendid.

³⁵ Tunnustatud tootjaorganisatsioon on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 75 kohaselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), sätestatud eesmärgil tegutsev sama määruse artikli 1 lõikes 2 nimetatud põllumajandustoodete sektorites tegutsev tootjaid ühendav juriidiline isik, kes vastab tootjaorganisatsioonile esitatud nõuetele. Kvaliteedikava rakendav tootjarühm on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 92 lõike 1 kohaselt sama seaduse alusel kehtestatud määruses sätestatud aktiivseid põllumajandustootjaid ühendav tulundusühistu, mittetulundusühing või seltsing, kes töötab välja kvaliteedikava ja rakendab seda. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased lepingud või muud dokumendid.

³⁶ Klaster Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), artikli 35 lõike 1 punkti a kohase toetuse saamiseks on Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 56 lõike 1 kohaselt sama määruse artikli 2 punkti q tähenduses mittetulundusühing, kelle põhikirjaline eesmärk on arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamine ja kelle liikmeteks on kokku vähemalt kümme põllumajandustootjat või -töötajat, kes ei ole seotud ettevõtjad konkurentsiseaduse tähenduses. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendavad asjakohased lepingud või muud dokumendid.

		6.1.2. Toetuse taotleja teeb kõik investeeringud, mis on ette nähtud selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, tootmisprotsessi kitsaskohtade ning nendele pakutavate digitaliseerimise või automatiseerimise lahenduste hindamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis või muus dokumendis ⁴⁰	1
6.2.	Uuendusliku tehnoloogia kasutuselevõtuks tehtav investering	Toetatava tegevuse elluviimise tulemusena võtab toetuse taotleja kasutusele tehnoloogia või tootmisprotsessi, mis on toiduainetööstuse valdkonnas uuenduslik ⁴¹ : <ul style="list-style-type: none"> – rahvusvahelisel tasandil – Eesti tasandil – üksnes toetuse taotleja jaoks 	3 2 1
Konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse suurendamisele suunatud hindamiskriteeriumite hindepunktid kokku			6

Hindamiskriteeriumite maksimaalne hindepunktide summa	60
Hindamiskriteeriumite minimaalne hindepunktide summa (30% maksimaalsest hindepunktide summast)	18

⁴⁰ Hindepunkt antakse toetuse taotlejale, kes taotleb toetust kõikide nende tegevuste elluviimiseks, mis toodi välja selle toiduainetööstuse kohta, kus toetatav tegevus ellu viiakse, tootmisprotsessi kitsaskohtade ning nendele pakutavate digitaliseerimise või automatiseerimise lahenduste hindamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditis või muus dokumendis. Auditiks või muuks dokumendiks loetakse hindamiskriteeriumis 6.1.1 nimetatud tootmisprotsessi kitsaskohtade ning nendele pakutavate digitaliseerimise või automatiseerimise lahenduste hindamise kohta ettevõtjavälise eksperdi koostatud auditit, diagnostikat, teekaarti või muud dokumenti. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase auditi, diagnostika, teekaardi või muu dokumendi esitamisega koos sinna juurde kuuluvate selgitustega, milliseid kitsaskohti ja kuidas toetatavate tegevuste elluviimine aitab lahendada.

⁴¹ Uueks tehnoloogiaks loetakse tehnoloogia, mis adresseerib ühiskonna ootusi ja arenguid toidu ja tervise ning toidu raiskamise ja jäätmete osas. Uueks tehnoloogiaks on eelkõige kõrvalsaaduste ja jäätmete täielikule ärakasutamisele, toidu raiskamise vähendamisele, uuenduslike taimsete valgutoodete, sealhulgas söödavalgu toodete kasutuselevõtmisele ning innovaatiliste ja keskkonda vähem saastavate pakendite kasutamisele suunatud tehnoloogia. Hindamiskriteeriumi täitmist tõendatakse asjakohase kirjeldusega selle kohta, milles seisneb toetatava tegevuse elluviimise tulemusena kasutusele võetava tehnoloogia uuenduslikkus toetuse taotleja jaoks või uuenduslikkus Eesti või rahvusvahelisel tasandil, ning milliseid protsesse need muudatused toiduainetööstust mõjutavad ja kuidas mõjutavad tehtavad muudatused toetuse taotlejat.

